

ERDÉLYI MAGYAR
NÉPPÁRT

A MEGTALÁLT ÚT

ESÉLYT ÉS SZABADSÁGOT ERDÉLYNEK

**AZ ERDÉLYI MAGYAR NÉPPÁRT
POLITIKAI KERETPROGRAMJA**

2012. február 25.

AZ ERDÉLYI MAGYAR NÉPPÁRT KERETPROGRAMJA

A MEGTALÁLT ÚT ESÉLYT ÉS SZABADSÁGOT ERDÉLYNEK

I. ALAPVETÉS – az erdélyi rendszerváltás megújított terve

Az erdélyi magyar politika közel két évtizede kényszerhelyzetek foglya, az ezekből való kitörési törekvések pedig folyamatosan zsákutcába torkolltak. Mindeközben az erdélyi magyarság lélekszáma közel egynegyedével megfogyatkozott, gazdaságilag is teret veszítettünk. Ám nem lenne helyes, ha köldöknéző önsajnálalba menekülnénk. Mi továbbra is abban bízunk, hogy képesek vagyunk saját sorsunk alakítására – és akarjuk ezt.

Az Erdélyi Magyar Néppárt az **erdélyi rendszerváltás megújított tervét** állítja a politika középpontjába:

- **Temesvár szabadságvágyó szellemiségét** tekintjük kiindulópontnak, elvetjük az elmúlt húsz esztendő posztkommunista érdekhálóinak intézményesüléseit és illúziókon alapuló rossz kompromisszumait.
- **Romániai politikai pártként** az országban húsz év alatt kialakult, központi érdekközpontokra alapozódó, folyamatos **demokráciadeficitet és magas szintű korrupciót fenntartó politikai rendszerét** kívánjuk megváltoztatni. A nemzetállami kormányokhoz való szolgai kiszolgáltatottság helyett **Erdély-központú politizálást** akarunk folytatni.
- **Magyar politikai képviselőként az erdélyi magyarság jövőjét biztosító közjogi kereteket – a belső önrendelkezés elvén alapuló közösségi autonómiaformák törvény általi szavatolását –** akarjuk megteremteni. Szakítunk az elmúlt két évtized felemás, bizonytalan és visszavonható döntéseket eredményező gyakorlatával, és nem tartjuk jónak a bukaresti irányítású politikai monopóliumokat fenntartó intézményépítést.
- Alapozunk **hagyományainkra és értékeinkre**, de elvetjük mindazt, ami közösségünk jövőjét nem szolgálja.
- Az erdélyi magyarságot az **önmegújító, versenyképes és a hagyományainkra építő modernizáció** útját járó közösségként fogjuk fel.
- Az erdélyi magyar politikában az értékek egyensúlyát kifejező **verseny** és az érdekérvényesítő **együttműködés** helyes arányát akarjuk megteremteni.

- **Átláthatóbbá** akarjuk tenni az erdélyi magyar civil társadalom, kultúra és nyilvánosság fenntartását, a **támogatáspolitikát. Új társadalmi szerződést** akarunk, amely alapján a politika visszavonul az őt megillető helyre, és az erdélyi magyar társadalom intézményei egyenrangú partnerekként közösen munkálkodnak a szülőföldünkön való boldogulásunkon. Számítunk közösségünk erőforrásaira.
- Románia államszerkezeti reformjában azokat a megoldásokat szorgalmazzuk és támogatjuk, amelyek a **közösségi integráció** és az **önkormányzatiság** elvén alapszanak.
- **Európát elsődleges civilizációnak** tekintjük, és olyan Európai Uniót akarunk, mely e civilizációs alapra és a keresztény kultúra alapértékeire épül.
- Támogatjuk a **határokon átívelő nemzetegyesítési** törekvéseket és a **Kárpát-medencei magyar szolidaritás intézményesítését** a nemzeti együttműködés rendszerének keretén belül.

II. HAGYOMÁNY ÉS ÚJÍTÁS – politikánk értékfundamentuma

Az **ERDÉLYI MAGYAR NÉPPÁRT** romániai néppárt, amely politikai irányvonalát az európai jobbközép pártok családján belül alakítja, elődjének pedig a két világháború közötti Országos Magyar Pártot tekinti. Alapoz a magyar politika azon konzervatív és szabadelvű hagyományaira, amelyek Kemény Zsigmond, Deák Ferenc, Tisza István és Bethlen István, továbbá Jakabffy Elemér és Kós Károly politikai gondolkodásában megjelentek.

Értékeink: a **szabadság**, a **család**, az **erdélyiség**, a **nemzet**, és a **kereszténység morális értékeire alapozó demokrácia**.

Szabadság

A **szabadság** számunkra az emberi létmód legalapvetőbb és helyettesíthetetlen dimenziója. A szabadság magában foglalja a felelős cselekvés képességét, forrása a közéleti hitelességnek, és nem zárja ki az elszámoltathatóságot. Szabadságunk nem korlátlan, közösségeink és intézményeink autoritása jelöli ki terét. Szabadság tehát nincs rend nélkül, de a szabadság tartalmazza azt a jogunkat is, hogy megkérdőjelezzük a létező rend értelmét, jogosságát és jóra való alkalmasságát. Ugyanakkor számunkra a szabadság fogalma a jogainkkal való élés lehetőségét és szabadságát is jelenti.

Család

A **család** az élet legtermészetesebb közössége, az értékek átadásának és a szabadságra nevelésnek első és legfontosabb közege, amely magában hordja mind célját, mind annak igazolását. Ezért nem fokozható le pusztán szerződéses társulásformára vagy egyéb közösségformáknak alávetett egységre.

Erdélyiség

Az **erdélyiség** a Néppárt számára egyszerre jelenti a sajátos magyar hagyományok szintézisét és az együttélés olyan mintáit, amelyet az itt élő népek közösen alakítottak ki századok során. Hisszük, hogy ez a hagyomány korszerű demokratikus formákba önthető, amelyek nélkül nem képzelhető el számunkra elfogadható államszerkezeti reform Romániában.

Nemzet

A **magyar nemzethez tartozás** politikánk legátfogóbb horizontját jelöli ki. Magyarságunk azonban nem csupán érték, hanem olyan formaadó kerete is közösségünknek, amelynek – igényeink és jogtudatunk szerint – az ország közjogi rendszerében is meg kell jelennie.

A kereszténység morális értékeire alapozó demokrácia

A **kereszténység morális értékeit magába foglaló demokráciát** nem csupán politikai berendezkedésnek, hanem értéknek is tekintjük. Fenntartjuk és védelmezzük az állam semlegességét, de meggyőződésünk, hogy az európai demokrácia nem tartható fenn azon morális értékek nélkül, amelyek a kereszténységből erednek. Ugyanakkor, az egyházak közösségformáló és közösségmegtartó szerepéből kiindulva, a politika szempontjából a vallást olyan társadalmi igénynek tekintjük, amelynek az egyházak zavartalan működése mellett kell teret és kifejeződést nyernie.

III. A XXI. SZÁZADI ROMÁNIA – közösségek szövetségén alapuló köztársaság

A Néppárt olyan államreformot indítványoz és szorgalmaz, amely **a politikai célok középpontjába az állampolgári közösségeket, azok szolidaritását és nem a túlsúlyos bürokratikus államot** állítja. Az állampolgári közösségek elsősorban területi-politikai közösségek, amelyeket a hosszas együttélés, a közös célkitűzések hagyománya, történelmi tradíciók, kultúra és identitás tart össze. E közösségek sorába tartoznak a számbeli kisebbségben élő nyelvi és nemzeti közösségek is, amelyek sajátos identitással rendelkeznek. Az államszerkezet átalakításának célja a területi-politikai és nyelvi-kisebbségi közösségek jogállásának olyan összehangolt rendezése a szubszidiaritás elve alapján, amelynek alkotmányos rendelkezésekben kell megfogalmazódnia.

Az új Románia alapja: az alkotmányos régiók szolidaritása

Az új Romániában a **régiók** adják a politikai közösség legfontosabb szerveződési kereteit. Ezek a régiók:

- választott regionális döntéshozó és végrehajtó testületeik által **politikai-közigazgatási önkormányzattal vannak felruházva;**
- **jogállásukat, szervezeti struktúrájukat** az alkotmány és törvények **garantálják;**

- **státusuk nem változtatható meg** egyoldalúan anélkül, hogy az ott élőkkel ne konzultáljanak; jogállásuk módosításához mind a regionális, mind az országos törvényalkotó testületek beleegyezése szükséges;
- saját önkormányzati hatáskörben **jogszabályokat alkothatnak**, amelyek az állam törvényes rendjének részét képezik;
- maguk döntenek **adminisztrációjuk szervezeti keretéről**, a személyzeti kérdésekről, a források igénybevételéről és saját szimbólumaikról.

A központi kormányzat feladata a legfontosabb kerettörvények kidolgozása és életbeléptetése elsősorban a közösnek tekintett hadügy, külügy, pénzügy és nemzetbiztonság területén. A központi kormányzat és a régiók közötti törvényhozói és végrehajtói jogkörök megosztása többlépcsős folyamat, amelyben a régiók közötti szabályozott együttműködésre, az elmaradottabb régiók támogatására a kiegyensúlyozás elve alapján, a régiók közötti konszenzussal kialakított módon kerül sor.

A közigazgatás reformja: aszimmetrikus regionalizmus

Az Erdélyi Magyar Néppárt a régiók kialakítását az önkormányzati társulásokban és mozgalmakban is megjelenő törekvések figyelembe vételével, az **aszimmetrikus regionalizmus** elvei alapján képzeli el. A régiók – az adott alkotmányos keretek között – saját adottságaik, hagyományaik és identitásuk alapján, szabályozott törvényalkotási folyamatban szerzik meg azokat a hatásköröket, amelyekkel a **politikai-közigazgatási önkormányzást gyakorolják**. Az állam kötelező módon és kizárólagosan ellátja a hadügy, a külügy, a pénzügy, a nemzetbiztonság terén adódó feladatokat, minden egyéb területen pedig annyi hatáskört ad át a régióknak, amennyit az illető területi-politikai közösség jóléte szempontjából szükségesnek tekint.

Mindazonáltal szükséges egy kerettörvényben szabályozni a hatás- és feladatköröknek azt a minimumát, amelyet minden régió önkormányzatának meg kell kapnia, illetve el kell látnia.

A régiókat politikai egyeztetéssel, népszavazások útján történő konzultációval, **a létező történeti, nyelvi, kulturális és nemzeti kisebbségi identitások tiszteletben tartásával**, valamint az Európai Unió regionális politikáinak figyelembe vételével kell kialakítani. Biztosítani kell ugyanakkor azokat az alkotmányos mechanizmusokat is, amelyek – bizonyos feltételek mellett – lehetővé teszik a már létrejött régiók határainak a kiigazítását az érintett lakosság – helyi közösségek – megkérdezése mellett.

Új köztársaság – belső egyensúly és stabil politikai intézmények

Az elmúlt két évtizedben kialakult, folyamatos demokráciadeficittel küszködő, karterlesedő romániai politikai rendszert egy új köztársaság létrehozásával tartjuk megváltoztathatónak.

Új alkotmányt vagy átfogó alkotmánymódosítást kezdeményezünk.

Az Erdélyi Magyar Néppárt szerint Románia hosszú távú érdekeinek, a politikai stabilitás megteremtésének és a közép-európai országok közé történő felzárkózásának a parlamentáris köztársasági államberendezkedés felel meg leginkább. A romániai politikai kultúra adottságai mellett a parlamentáris köztársaság keretei között teremthető meg leginkább az az egyensúly, amelyre az államfő és a kormányfő végrehajtó jogosítványai között szükség van. **Az államfő parlament általi megválasztását ezért az új alkotmány egyik sarkalatos pontjának tekintjük.**

A regionális közigazgatási szerkezet kialakítása nyomán értelemszerűen szükségessé válik a jelenlegi **kétkamarás parlament átalakítása** is.

Az új felsőháznak a regionális-területi és a korporatív képviseleti elvet kell ötvöznie: e testületben a régiók képviselői a területi elv, a számbeli kisebbségben élő nemzeti közösségek pedig a korporatív elv alapján jutnának képviselethez. A korporatív szenátusi képviseletnek kell felváltania a kilencvenes évek elején kialakult, mára sok anomáliával terhelt – sokszor a legitim közösségi érdekképviseletet közönséges etnobiznisszé silányító – képviselőházi kisebbségi képviseletet.

A parlament alsóházában pedig csak politikai pártok szerezhetnek mandátumot, köztük természetesen regionális pártok is, amelyek részvételét a politikai versenyben törvényi-adminisztratív eszközökkel nem korlátozni, hanem bátorítani kell. Hasonló módon kell érvényesíteni a politikai pluralizmushoz való jogot a számbeli kisebbségben élő nemzeti közösségek esetében az **etnikai arányosság elvének** alkalmazásával, amely úgy biztosítja az arányos politikai képviseletet a Parlament alsóházában, hogy ezen közösségek politikai pártjai egymással és ne a többség pártjaival versenyezzenek a közösségnek számaránya alapján kijáró elkülönített parlamenti mandátumok megszerzéséért.

Románia párttvénye az Európai Unión belül a legszigorúbb, legkorlátozóbb; a minél szélesebb politikai részvétel érdekében ezt meg kell szüntetni. **Alapvetően könnyíteni kell a kisebbségi és regionális politikai pártok bejegyzését is.**

Új, mind az arányosság, mind az egyéni felelősség elvét figyelembe vevő **vegyes választási rendszer** kialakítására van szükség. A régiók eltérő státusa **a regionális választások régióról régióra változó rendszereit** is megköveteli.

Az új alkotmányban garanciákat kell beépíteni a települési önkormányzatok autonómiájához. **Biztosítani kell a lehetőséget, hogy az önkormányzatok is az alkotmánybírósághoz fordulhassanak**, amennyiben a parlament valamilyen jogszabálya vagy a kormány valamilyen intézkedése csorbítja autonómiájukat. A jogállam megerősítése érdekében szükséges az alkotmánybíróság jogkörének bővítése, presztízsének növelése. Az alkotmányban is rögzíteni

kell, hogy **az alkotmánybíróság önálló, a többi hatalmi ágak mellérendelt szerv**, működésében nem függ más hatalmi ágtól. Az alkotmánybíróság hatáskörét ki kell egészíteni az utólagos absztrakt normakontroll lehetőségével és szigorúbb szakmai feltételeket kell teremteni az alkotmánybíróság tagjainak kinevezésekor.

IV. AZ ERDÉLYI RÉGIÓK – új hazák építése történelmünk földjén

A régiók és a társulások demokrácia intézményei Erdélyben

Az erdélyi régiók és a kulturális autonómia

Erdély régióira nézve – tekintettel e tartomány jóval erőteljesebb tagoltságára – különösképpen fontos, hogy saját adottságaik, hagyományaik és identitásuk alapján hozzák létre politikai-közigazgatási önkormányzatukat.

Az Erdélyi Magyar Néppárt nem Bukarestre, hanem a megerősödő erdélyi régiókra alapozza az erdélyi magyarság majdani közjogi kereteinek kialakítását. E keretek a következő elemekből, illetve ezek kombinációjából épülhetnek fel:

- a) a számbeli kisebbségben élő nemzeti közösségek **kulturális autonómiája** a régiók szintjén;
- b) a régiószintű **társulások demokráciaformák**, melyek az egyes régiókban belül a regionális kormányzat valamilyen megosztását jelentik az etnikai és nyelvi közösségek között;
- c) az egyes régiók autonómiájának külön hatáskörökben testet öltő elmélyítése, vagyis az **aszimmetrikus regionalizmus**.

Az Erdélyi Magyar Néppárt szerint a **kulturális autonómiát elsősorban a régiók keretén belül kell kialakítani olyan közjogi intézményként, amely közvetlen választásokkal, a kisebbségi közösség tagjaiból – a szabad identitásvállalás jogát tiszteletben tartó – választói névjegyzék alapján jön létre**. A lehetőségeket az egyes régiókban belül, az illető régió politikai közösségének kell kimunkálnia, a régió belüli adottságokra és az európai példákra alapozva. Mindehhez a kiindulópontot az országos parlament által elfogadott, a **kulturális autonómiákról szóló kerettörvénynek** kell adnia, amelynek regionális alkalmazásáról – intézményi és hatásköri kimunkálásáról – a régiók szintjén kell a megfelelő, a helyi adottságokat tükröző döntéseket meghozni.

Székelyföld – sajátos jogállású régió

Székelyföld **sajátos jogállású régióvá alakítása** az erdélyi magyarság jövőjének legfontosabb kérdése. Az Erdélyi Magyar Néppárt szerint Székelyföld rendelkezik azokkal az adottságokkal, hogy önálló történelme, külön intézményi-jogtörténeti hagyományai, kulturális-nyelvi

karaktere, valamint a humán tőke és az innovációs potenciálja alapján sikeres régióvá váljon. A sajátos jogállásnak biztosítania kell – többek között – a következő **többlethatásköröket**:

- a) a régió polgárainak, illetve etnikai-nyelvi közösségeinek egyenlőségét;
- b) a etnikai-nyelvi közösségek arányos képviseletét a régió szerveiben (az ennek megfelelő regionális választási törvény kidolgozását, névjegyzékek vezetését stb.);
- c) a magyar és a román nyelv egyenrangú használatát a régióon belül;
- d) a régió altalajkincseinek önkormányzati tulajdonba vételét.

E hatáskörök révén kell biztosítania Székelyföld régió önkormányzatának a régióban helyi kisebbséget alkotó románság számára a kulturális autonómiát.

A Székelyföld **szimbolikus megjelenítésében** eddig elért eredményeket az önkormányzati politika és városfejlesztés tudatos összehangolásával, a közös urbanisztikai-arculati elemek kidolgozásával, valamint a régiómárkázás eszközeivel kell továbbfejleszteni.

Székelyföld gazdasági és társadalmi fejlődésében az Erdélyi Magyar Néppárt azon stratégiák kidolgozását szorgalmazza, amelyek:

- a) a szerves fejlődést a székelyföldi életmódközösség igényeire alapozzák;
- b) tekintetbe veszik a családi gazdálkodás hagyományait;
- c) a hálózati gazdálkodás koncepciójára is alapoznak;
- d) az innovációs „kitörési pontokat” keresik.

Az innovációs lehetőségek megteremtése és fenntartása érdekében az Erdélyi Magyar Néppárt kiemelten fontosnak tartja a saját térségi szereppel és hivatással rendelkező felsőoktatási intézményrendszer – a Székelyföldi Egyetem – erkölcsi és szakmai megerősítését, mind az infrastruktúra, mind a humán erőforrások tekintetében.

Kolozsvár – Erdély fővárosa

Az Erdélyi Magyar Néppárt Kolozsvárt nem csupán az egyik (közép-erdélyi) régió székhelyének, hanem **Erdély fővárosának** tekinti, amelynek az egész nagyrégió multikulturalizmusát és többnyelvűségét szimbolikusan is megjelenítő sajátos jogállás jár.

Kolozsvárt **Közép-Európa meghatározó kulturális és innovációs központjává** kell tenni. Ez hosszabb távú, stratégiai egyezséget igényel az erdélyi román és magyar kulturális elit között.

Kolozsvár magyar kulturális szerepét is újrafogalmazandónak tartjuk. Kolozsvárnak a magyar régiók – elsősorban a Székelyföld és a Partium – közötti találkozások és érintkezések, a **termékeny régióközi kulturális szintézisek helyévé** kell válnia. Ezért a kolozsvári egyetemi központnak olyan magyar nyelvű felsőoktatást kell megvalósítania, amely a tudomány fejlődése tekintetében **az erdélyi magyar magaskultúrát az európai szellemi**

és tudományos értékek vérkeringésében tartja, miközben a régiók (Székelyföld, Partium) magyar felsőoktatásának elsődlegesen a regionális hivatás nézőpontjából kell megfogalmaznia céljait.

Partium – kapu és híd a Kárpát-medencében

A Partium történelmileg kialakult szerepe, melyet térszerkezeti kapcsolatai, természeti adottságai is támogattak, hozzájárult ahhoz, hogy a történelmi Erdély külső peremén **a nyugati integrációt támogassa**.

Az Erdélyi Magyar Néppárt ennek a történelmi szerepnek akar új tartalmat adni a **határmentiség újrafogalmazásával**, amelyben az Európai Unió kooperatív gyakorlata és a tradicionális kis vonzaskörzetek területi kohéziója jelentik a kiindulópontokat.

A cél olyan, **a határ mindkét oldalát átfogó kulturális és gazdasági tér** megteremtése, amelyben a magyarság nem számbeli kisebbséget, hanem többséget alkot és ezáltal meghatározó tényező, ugyanakkor a Temesvár-Szeged, Arad-Békéscsaba, Nagyvárad-Debrecen és Szatmárnémeti-Nyíregyháza tengelyek mentén kialakított, de a határ mindkét oldalán a kistelepülések és mikrorégiók szintjén elmélyített közigazgatási, gazdasági és kulturális együttműködés a Kárpát-medencei makrogazdasági régió létrejöttét is segíti. Ugyanakkor a Partium tömb-magyar vidéke – az Érmellék és a Hegyköz – közigazgatási képességével összhangban levő sajátos jogállást igényel, mint ahogy a régió erős magyar közösségekkel rendelkező, de már nem magyar többségű nagyvárosainak is kijár a sajátos jogállású önkormányzás, amelynek csak egyik eleme a hivatalosított két- vagy többnyelvűség.

V. ERDÉLYI TÁRSADALOM – erdélyi közpolitikák

Az Erdélyi Magyar Néppárt ágazati-szakpolitikai programjai a közös erdélyi térség felemelkedését és fejlesztését és azon belül az erdélyi magyarság közvetlen gyarapodását szolgálja. Meggyőződésünk, hogy Erdély felemelkedésének titka az egykor sikeres közép-európai gazdálkodási hagyományokban keresendő, természetesen figyelembe véve azokat az új termelési szerkezeteket, amelyeket az Európai Unió a hagyományos kis-régiók mikrotársadalmainak megőrzése érdekében támogat.

Oktatás- és ifjúságpolitika

Az oktatás-nevelés az identitás megőrzése, új értékekkel való gazdagítása és a jövő nemzedékek felé történő átörökítése szempontjából stratégiai fontosságú, ezért az Erdélyi Magyar Néppárt közpolitikái között az oktatáspolitikának kiemelt figyelmet szentelünk.

Oktatáspolitikánk sarokpontjai:

- az iskola nem csupán egyszerű oktatási intézmény, hanem közösségi szocializációs és identitáserősítő eszköz, amelynek nem csak tudást, hanem erkölcsi tartást is kell adnia a jövő nemzedékének;
- minden szinten, a bölcsődétől az egyetemig, saját autonóm magyar közösségi oktatási hálózatra van szükség, amelyet a széles értelemben vett kulturális – azon belül az oktatási – autonómiához való jog alapján sajátos kerettörvény előírásai szabályoznak;
- iskoláink fenntartói jogosítványait a települési vagy regionális önkormányzat vagy a létrehozandó közösségi – kulturális – autonómia, mint illetékes közigazgatási hatóság önállóan, esetenként közösen gyakorolja;
- az általános műveltséget adó elméleti oktatás mellett legalább olyan fontos a versenyképes szakoktatás, amelynek megerősítése, társadalmi presztízsének visszaadása nem csak egyszerű szakpolitikai, hanem kiemelt nemzetpolitikai feladat is;
- hosszútávú és fenntartható, a meghatározó magyar társadalmi szereplők konszenzusát bíró felsőoktatási stratégia megalkotása a regionális sajátosságok (Partium, Székelyföld), valamint a történelmi hagyományok és a sajátos erdélyi magyar többközpontúság között is a főváros szerepét betöltő Kolozsvár vezető szerepének figyelembevételével.

Művelődéspolitika

A hagyományosan színvonalas erdélyi irodalom, irodalmi élet támogatása mellett fontosnak tartjuk az erdélyi magyar alkotó és előadóművészek megbecsülését minden művészeti ágban. A világszínvonalon alkotó képzőművészeink külön figyelmet érdemelnek.

A kortárs művészeti ágak közül kiemelten támogatjuk az erdélyi magyar film- és animációkészítés önállósulási és megerősödési törekvéseit.

A térség egyik legrégebbi színházművészete Erdélyben alakult ki. Messzemenően támogatjuk az európai színházi világhoz való felzárkózás mellett az erdélyi magyar színház és közönség újbóli egymásra találását.

A zenei anyanyelv kifejezési formái – a táncháztól, valamint a régizenétől a rockzenén át az operáig és a szimfonikus zenéig – hozzátartoznak legértékesebb erdélyi hagyományainkhoz. Művelődéspolitikánk egyik sarkköve az erdélyi zenei élet felvirágoztatása, műfajonként rendszeres színvonalas fesztiválok, megnyilvánulási lehetőségek, megmértetések megteremtése.

A közművelődés, a műkedvelő együttesek, a kultúrházaink nem csupán a hagyományok megőrzését segítik vagy hasznos időtöltés helyszínei, hanem a közösségi élet fontos találkozó helyei is. Hiszünk a táncház- és kórustalálkozó, könnyűzenei fesztiválok, ének- és táncgyüttesek seregszemléinek vonzerejében.

Médiapolitika

Médiapolitikánk kiterjed az írott és elektronikus sajtó minden műfajára és megjelenési formájára, beleértve az internetet is. Hitet teszünk a sajtó szabadsága mellett, és úgy véljük, hogy a média a kritikus ellenőrzésen és számonkérésen túl a vélemények érdemi ütköztetésének is terepe. Fontosnak tartjuk az erdélyi magyar médiában a tényfeltáró újságírás gyakorlatának meghonosítását és akadálymentes művelését. A közpénzek fölött rendelkező választott vagy kinevezett tisztségviselőinktől elvárjuk, hogy a közérdekű információkat a sajtó kérésére mindenféle fölös erődemonstráció nélkül hozzák nyilvánosságra. Adófizető polgárokként igényeljük, hogy az állami hírügynökség anyanyelvünkön is tegye elérhetővé hírfolyamának releváns részét.

Az államilag finanszírozott közszolgálati médiumok keretén belül az egész országban fogható, egész napos erdélyi magyar televízió és rádió létrehozása alapvető érdekünk – támogatjuk az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács Médiabizottságának e tárgykörben kidolgozott fejlesztési stratégiáját. Az irodalmi, kulturális és gyermeklapok támogatása mellett az értékes szakajtó és az erdélyi közel- és régmúlt feltárására irányuló kutatás fontosságát is kiemelt kérdésként kezeljük. Az állami tulajdonban levő sajtóorgánumok mellett a közszolgálati szerepet is vállaló kereskedelmi rádiók, televíziók, napi- és hetilapok, portálok fejlesztése szintén közös érdekünk.

Gazdaságpolitika, vidékfejlesztés, környezetvédelem,

Ezen szakpolitikák kialakítása tekintetében az Erdélyi Magyar Néppárt számára irányadó stratégiai partnere, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács által kezdeményezett és az erdélyi felsőoktatási műhelyek szakértőinek bevonásával kidolgozott nagyívű gazdaságfejlesztési program, a **Mikó Imre Terv**.

A Mikó Imre Tervben megfogalmazott célokat, megoldási javaslatokat, kitérési pontokat, valamint forrás- és eszköztérképét az Erdélyi Magyar Néppárt magáévá teszi és erre építi gazdaságfejlesztési, vidékfejlesztési és környezetvédelmi szakpolitikáit, valamint ezen területeket érintő intézményépítő törekvéseit, különös figyelmet szentelve az **erdélyi gazdatársadalom problémáira**, valamint a **környezetkímélő és munkahelyteremtő operatív programokra**.

Egészségügyi, család- és szociálpolitika

Az egészségügyi és szociális védőháló alkotóelemei a társadalmi szolidaritáson alapuló állami nyugdíj és egészségbiztosítási rendszer, valamint a család- és közösségbarát adópolitika. Ezt csak erősíthetik a Mikó Imre Terv azon gazdaságfejlesztési kitérési pontjai, amelyek az egészséges életmódnak kedveznek, illetve a lokálpatriotizmust és a helyi szolidaritásra épülő közösségi hálózatokat erősítik.

Az Erdélyi Magyar Néppárt a tisztességes, kiszámítható és fenntartható, költségvetési, közösségi forrásokból és szükség esetén magántőkéből egyaránt finanszírozható **egészségügyi reform** szükségességét szorgalmazza, amely nem a nagy egészségügyi magánszolgáltatók profitjáról, nem is a szegényebb társadalmi rétegeket sújtó vízdíjról szól, hanem elsősorban az emberek egészségéről, kiemelten figyelve a fiatalok és a nyugdíjasok helyzetére.

VI. EGYSÉGES MAGYAR NEMZET – kül- és nemzetpolitika

Az Erdélyi Magyar Néppárt önálló – magyar érdekeken alapuló – külpolitika szükségessége mellett tör lándzsát. Bár közösségünk megmaradásának és gyarapodásának legfontosabb garanciáját képező közösségi autonómiánk közjogi kereteinek kialakítása elsősorban belpolitikai feladat és a többségi társadalom közszereplőinek meggyőzésével érhető el, a külpolitika ennek a meggyőző munkának igen fontos kiegészítő eszköze. Külpolitikánk elsődleges feladata autonómiaprogramunk számára kedvező környezet kialakítása a nemzetközi közvéleményben, illetve a különböző nemzetközi – kiemelten az euró-atlanti – integrációs intézményekben. Külpolitikai szövetségeseink elsődlegesen az Európai Néppárt tagpártjai, azonban legalább olyan fontos számunkra az aktív kapcsolat kialakítása az európai őshonos nemzeti közösségek és régiók politikai-érdekvédelmi szervezeteivel.

Az Erdélyi Magyar Néppárt feltétel nélkül támogatja a határokon átnyúló Kárpát-medencei összmagyar nemzeti integráció programját és ebben stratégiai partnere Magyarország mindazon magyar nemzeti kormányainak, amelyek ezt szorgalmazzák. Ugyanakkor az Erdélyi Magyar Néppárt részt kér és vállal az összmagyar integráció intézményei – a Magyar Állandó Értekezlet, a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma, Kárpát-medencei Magyar Autonómia Tanács – munkájában.

Az Erdélyi Magyar Néppárt hisz a magyar szolidaritás erejében és cselekvő részese kíván lenni a nemzeti együttműködés rendszerének.

VII. POLITIKÁNK ESZKÖZEI ÉS STÍLUSA

Az Erdélyi Magyar Néppárt kommunikációját **értékeinek folyamatos hangsúlyozása** mellett a **higgadt reakciókészség, nyitottság, integratív szándék** jellemezi.

Az Erdélyi Magyar Néppárt az erdélyi magyar politikában a **verseny és az együttműködés** helyes arányára és viszonyára törekszik. Verseny szükséges ahhoz, hogy az erdélyi magyar társadalomban ne váljon tartóssá a demokráciadeficit. Az együttműködés pedig a legfontosabb politikai és közjogi célok elérésében – főleg, ha azokat egy egységes nemzetállami szemlélettel szemben kell érvényesíteni – nélkülözhetetlen. Ezért a verseny

és együttműködés viszonyára vonatkozó, hosszabb távot szolgáló **„erdélyi stabilitási egyezmény”** megalkotását szorgalmazza.

Az Erdélyi Magyar Néppárt az erdélyi magyar politikai pártok és irányzatok között, a közös célok feltételeinek biztosítása érdekében a **konszenzusorientált politikát** követi. A hosszú távú tervek kidolgozásában, a támogatások elosztásában és a fontos romániai köztisztviségek betöltésére vonatkozóan a többi magyar politikai szervezet álláspontjával szemben **az együttdöntési eljárások intézményesítését, illetve közös testületek felállítását** szorgalmazza.

Az Erdélyi Magyar Néppárt új politikai stílust kíván meghonosítani, szakít azzal a gyakorlattal, amelyben **a stratégiai irányt mindig a lehetséges kompromisszumok nyomvonalá** szabja meg.

Az Erdélyi Magyar Néppárt **programorientált jobbközép párt**, ezért a más pártokkal való együttműködésben a saját politikai értékrendszere az irányadó. A román pártokkal való kapcsolatok alakításában is **a regionális és az ideológiai alapon való együttműködést** próbálja meg előtérbe helyezni, bár tudatában van a román pártrendszer sajátosságainak, a pártok túlnyomóan centralizált működésének és ideológiai elmosódottságának.

Az Erdélyi Magyar Néppárt a parlamenti képviseletet és az önkormányzati politikát fontosabbnak tekinti a kormányzatban való öncélú részvételnél. Az erdélyi magyar közösség autonómia-törekvéseit nem tartja összeegyeztethetetlennek a kormányzati szerepvállalással, de az esetleges kormányzati részvételt csakis **célirányos – a közösségi autonómiák megvalósítása szempontjából releváns – és szigorúan betartott koalíciós programok alapján** tartja elképzelhetőnek.

ERDÉLYI MAGYAR
NÉPPÁRT

Székhely: Kolozsvár, Fötér 14/20.

Postacím: 400096 Kolozsvár, Bolyai János utca 12. szám

E-mail: neppart@neppart.eu

Telefon: 0040 264 578 052

www.neppart.eu